

Statenmededeling

Onderwerp

Inzet provinciale retaildeal

Datum

19 juli 2016

Documentnummer

GS: 4020255

PS: 4043532

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Stand van zaken van het provinciale detailhandelsbeleid.

Aanleiding

Het winkellandschap verandert ingrijpend. Er staan op steeds meer plekken winkelpanden leeg. Landelijke, regionale en lokale partijen slaan de handen ineen om stads- en dorpscentra aantrekkelijk te houden voor de toekomst. De provincie zet in op een integrale aanpak van de leegstand, waarbij samen met betrokkenen gerichte keuzes worden gemaakt, die leiden tot oplossingen en ruimte voor maatschappelijke initiatieven; de Brabantse Aanpak Leegstand. Kernboodschap is 'per saldo geen meter erbij' en inzet op concentratie en compactere kernen.

De minister van Economische Zaken wil in het kader van de landelijke Retailagenda met de provincies een provinciale retaildeal sluiten, zodat de provincies hun regierol optimaal kunnen vervullen. Nadat in 2015 in alle Brabantse regio's detailhandelsvisies zijn vastgesteld, werken we nu hard aan de verdere invulling van onze regierol in Brabant, waarbij de focus ligt op het instellen van een retailadviescommissie, monitoring, grensoverschrijdend koopstromenonderzoek, oefenpraktijken in Brabant en de ontwikkeling van kennisprogramma's om kennis uit de praktijken te delen.

Via deze Statenmededeling informeren wij u over de Brabantse inbreng in de retaildeal en de stand van zaken van de verschillende onderdelen van ons detailhandelsbeleid.

Bevoegdheid

GS informeren uw Staten vanuit hun uitvoerende rol. De kaders voor de uitvoering van het provinciale detailhandelsbeleid maken onderdeel uit van het Programma Werklocaties (<http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/economie-en-werk/-/media/9E2614FBE92247AFBFB8FF0EE8AFAB8D.pdf>) dat op 18 maart 2016 door GS is vastgesteld en waarvoor op 20 mei 2016 door Provinciale Staten een begrotingswijziging is vastgesteld.

Datum

19 juli 2016

Documentnummer

GS: 4020255

PS: 4043532

Kernboodschap

1. Retailagenda

Met ons detailhandelsbeleid geven we nu al invulling aan alle afspraken in de Retailagenda die voor de provincies relevant zijn. Deze afspraken gaan over de provinciale regie bij regionale afstemming, het hanteren van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking en het verbeteren van kennis en informatie over detailhandel.

Een retaildeal is bedoeld om de afspraken die gemaakt zijn in de Retailagenda tot uitvoering te brengen. Het is een instrument om in Brabant de regionale afspraken verder te brengen en afspraken te maken over de toegang tot kennis die bij verschillende partijen aanwezig is. Met de retaildeal wil minister Kamp komen tot een transitie in de winkelgebieden waarbij hij inzet op 20% reductie van de huidige winkelmeters.

Er zijn landelijk 119 gemeentelijke retaildeals (o.a. 12 Brabantse gemeenten), waarvan 47 in regioverband (o.a. MRE-regio). In IPO-verband wordt gewerkt aan een gezamenlijk deel van de retaildeal, dit gaat vooral over het verbeteren van kennis en informatie. Daarnaast maakt iedere provincie een eigen aanvulling op maat. Wij zien een provinciale retaildeal als een kans om de uitvoering van ons detailhandelsbeleid, zoals in het Programma Werklocaties is geformuleerd, te ondersteunen en te verbeteren. Gedeputeerde Erik van Merrienboer zal de provinciale retaildeal namens de provincie Noord-Brabant tekenen op woensdag 5 oktober.

Op verzoek van de voorzitter van de stuurgroep van de retailagenda, mw. M van Hees, zal ambtelijk door de provincie worden deelgenomen aan het landelijke Impulsteam. Dit team heeft tot doel er voor te zorgen dat de afspraken uit de retaildeals tot uitvoering worden gebracht.

2. Retailadviescommissie

De provincie neemt de regie door de regionale detailhandelsvisies en -afspraken in de Regionale Ruimtelijke Overleggen, plus de borging daarvan in de Verordening ruimte. Er zijn onder andere procedure afspraken gemaakt over wanneer er regionaal afgestemd moet worden. Om de kwaliteit van deze regionale afstemming te verbeteren, wordt in samenwerking met lector Dr. C.J. Pen van Fontys Hogescholen gewerkt aan het opzetten van een retailadviescommissie. De regio's zijn uitgenodigd om mede gebruik te maken van de retailadviescommissie en om samen invulling te geven aan een werkwijze die past bij de regionale werkwijze. Met de regio's die voorop

willen lopen, worden nu de eerste stappen gezet naar meer samenwerking. Deze onafhankelijke adviescommissie krijgt de opdracht om initiatieven, waarvoor regionale afstemming noodzakelijk is, te voorzien van een integraal advies over de meerwaarde voor en impact op de detailhandelsstructuur en het woon- en leefklimaat. Dit advies wordt ingebracht in het regionaal afstemmingsoverleg en weegt mee bij de beoordeling van nieuwe retailontwikkelingen. Verder kan de commissie ongevraagd adviseren over trends en ontwikkelingen en de rol van de provincie daarin. De instelling van de retailadviescommissie, inclusief reglement en voorzitter, is gepland voor dit najaar.

Datum

19 juli 2016

Documentnummer

GS: 4020255

PS: 4043532

3. Kwaliteit, objectiviteit en toegankelijkheid van gegevens

Vorig jaar hebben we een detailhandelsmonitor opgezet. Deze monitor is de basis van een jaarlijkse rapportage met daarin trends en ontwikkelingen en actuele cijfers op regio- en gemeenteniveau. Met deze monitor kunnen we de ontwikkeling van het aanbod, de plannen en het draagvlak voor winkels volgen. Verder benutten we de monitorrapportage voor het maken van regionale afspraken en de beoordeling van ruimtelijke plannen. De publicatie van de nieuwe monitorrapportage is gepland voor komende september. De monitor is voor iedereen toegankelijk en wordt breed bekend gemaakt onder betrokken partijen.

We blijven de detailhandelsmonitor verder doorontwikkelen om de kwaliteit en bruikbaarheid van de informatie verder te vergroten. Met de retaildeal willen we bereiken dat de partijen van de Retailagenda makkelijker gegevens uitwisselen waardoor niet alleen de kwaliteit maar ook het draagvlak verbetert. Hiermee worden tijdrovende onderzoeken voorkomen en procedures versnelt.

Het delen van onze monitorgegevens is aan restricties gebonden door de licentie-overeenkomsten van de informatiebronnen. Om in regionaal verband goede afwegingen te kunnen maken, is vaak meer gedetailleerde informatie noodzakelijk. Daarom zetten we ons in om de toegankelijkheid van de gegevens te vergroten.

Leegstand is een belangrijk thema. Brabant doet mee met een project van het CBS dat moet zorgen voor een landelijke uitrol van een leegstandsmonitor.

4. Grensoverschrijdend koopstromenonderzoek

Veel gemeenten geven aan behoefte te hebben aan een koopstromenonderzoek. Daarbij wordt in het bijzonder gewezen naar de koopstromen die lopen van en naar België. Met behulp daarvan kunnen de effecten van nieuwe initiatieven beter worden ingeschat. In het Programma Werklocaties wordt hieraan gewerkt en het onderwerp wordt ook in de retaildeal opgenomen. Het ministerie van Economische Zaken heeft een projectgroep opgericht die zich met dit onderwerp bezighoudt. Wij maken deel uit van deze projectgroep en betrekken de Brabantse regio's daarbij.

5. Experimenten en kennisprogramma's voor, door en met Brabantse gemeenten

De grote lijnen van de beweging die nodig is voor een vitale en toekomstbestendige detailhandelsstructuur zijn vastgelegd in de regionale detailhandelsvisies en bekend bij alle partijen: minder en andere winkelmeters, concentratie van winkels en compactere winkelgebieden. De praktijk blijkt weerbarstig. Gemeenten geven aan behoefte te hebben aan kennis voor de uitvoering van de ambities en doelstellingen die we in onze regionale detailhandelsvisies en -afspraken hebben gemaakt. Daarom ondersteunen we kennisprogramma's en experimenten die op de uitvoering zijn gericht. Van de partijen van de Retailagenda vragen wij om deze kennisprogramma's en initiatieven te ondersteunen.

In samenwerking met Werkplaats de Gruyter hebben wij het initiatief 'Samen hart voor de zaak' opgepakt om vier praktijken in Brabant te starten. Dit houdt in dat wij op deze vier plaatsen in Brabant (Boxtel, Loon op Zand, Halderberge en Aalst) ondernemerschap stimuleren door groepen bij elkaar te brengen en ruimte te geven voor een creatieve, nieuwe blik op het centrum. We zoeken in de praktijken naar verbinding tussen gemeente, inwoners, ondernemers en kennisinstellingen (zoals Fontys, Avans en NHTV). Wij bieden vanaf september 2016 procesbegeleiding aan de stakeholders in de vier praktijken, om te komen tot een gezamenlijk en realiseerbaar uitvoeringsplan voor vernieuwing in het wijk-, dorp-, of stadscentrum. Tijdens het proces identificeren we de prangende kwesties, knelpunten en succesfactoren uit de praktijken. Vervolgens delen we deze met een brede groep van deelnemers uit alle Brabantse gemeenten in masterclasses en kenniskringen.

Samen hart voor de zaak levert een bijdrage aan kennisdeling en -ontwikkeling over de knelpunten en succesfactoren voor vernieuwing in wijk-, dorp-, en stadcentra en levert een advies over de provinciale rol bij de ontwikkeling van deze centra. In de bijgevoegde 'Mastercard' en de tijdlijn van Samen hart voor de zaak vindt u hierover meer informatie.

Naast ons eigen initiatief 'Samen hart voor de zaak' zijn we consortiumpartner van het onderzoeksprogramma 'De ondernemende Binnenstad' van Fontys Hogescholen. Hier wordt onderzocht hoe de ontwikkeling van binnensteden kan worden gestimuleerd met het concept van de 'ondernemende binnenstad'. Dit houdt in dat de gehele binnenstad als een bedrijf wordt gerund.

Met het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn we in gesprek over het uitvoeren van een aantal pilots met het huidige [Wro] en toekomstige [Omgevingswet] ruimtelijke instrumentarium. De pilots zijn met name toegespitst op het schrappen van plancapaciteit voor detailhandels- en kantoorruimte.

6. Lobby

Met behulp van de kennisprogramma's agenderen we kwesties die we niet in Brabant alleen kunnen oplossen. Bijvoorbeeld voor vitale en

Datum

19 juli 2016

Documentnummer

GS: 4020255

PS: 4043532

toekomstbestendige winkelgebieden is het van belang dat het Rijk bereid is om fiscale maatregelen, die leegstand aantrekkelijk maken, opnieuw tegen het licht te houden (o.a. BTW-afrek)

Datum

19 juli 2016

Documentnummer

GS: 4020255

PS: 4043532

Consequenties

1. *Het sluiten van een retaildeal is een kans om de uitvoering van ons detailhandelsbeleid te versterken.*

Met ons detailhandelsbeleid geven we reeds invulling aan de afspraken uit de Retailagenda. Door een retaildeal te sluiten verbinden we andere partijen aan ons detailhandelsbeleid, waardoor de uitvoering wordt versterkt.

2. *Bij de uitvoering van ons detailhandelsbeleid zijn vele partijen betrokken.*

Een goede samenwerking en input van alle partijen zijn een belangrijk gegeven voor het slagen van het detailhandelsbeleid. Dit betekent dat we veel energie steken in het bouwen van netwerken en het bestendigen hiervan.

Europese en internationale zaken

Nvt

Communicatie

- De deelnemers aan de Regionale Ruimtelijke Overleggen worden over bovengenoemde onderdelen geïnformeerd en/of actief betrokken.
- In september informeren wij u over monitorrapportage detailhandel.
- In oktober wordt u nader geïnformeerd over de inhoud van de retaildeal.
- In het najaar informeren wij u over de instelling van de retailadviescommissie.
- Op 19 december a.s. organiseren wij een speciale leerkring waarin de eerste ervaringen en lessen uit 'Samen hart voor de Zaak' worden besproken. U bent van harte welkom hierbij aanwezig te zijn, u ontvangt te zijner tijd een uitnodiging.

Bijlagen

1. Mastercard Samen hart voor de zaak
2. Tijdlijn Samen hart voor de zaak

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

19 juli 2016

Documentnummer

GS: 4020255

PS: 4043532

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: M. Spanjers, mspanjers@brabant.nl

Opdrachtnemer: V.M.J. Munnecom, vmunnecom@brabant.nl